

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о предметима од драгоцених метала садржан је у члану 97. став 1. тачка 6. Устава Републике Србије („Службени гласник РС”, број 98/06), којим се утврђује да Република Србија, уређује и обезбеђује, између осталог, јединствено тржиште, правни положај привредних субјеката и систем обављања појединих привредних и других делатности.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА О ПРЕДМЕТИМА ОД ДРАГОЦЕНИХ МЕТАЛА

Област предмета од драгоцених метала до сада је била уређена Законом о контроли предмета од драгоцених метала („Службени гласник РС”, бр. 36/11 и 15/16) и подзаконским актима донетим на основу тог закона.

Један од разлога за доношење новог Закона о предметима од драгоцених метала садржан је у потреби јаснијег дефинисања послова Дирекције за мере и драгоцене метале (у даљем тексту: Дирекција) у овој области. Наиме, у циљу решења проблема у вези са откупом употребљаваних предмета од драгоцених метала који у складу са важећим законом може да обавља сваки субјект коме је Дирекција издала решење о знаку произвођача, Нацртом закона се уводи нови појам: „откупљивач” предмета од драгоцених метала, и успоставља нови концепт раздвајања откупљивача од произвођача предмета од драгоцених метала. С тим у вези, као нов посао Дирекције, Нацртом закона се предлаже да Дирекција води регистар откупљивача предмета од драгоцених метала. Имајући у виду да је пракса показала да се не баве сви произвођачи предмета од драгоцених метала откупом предмета, у циљу успостављања регистра откупљивача и јасног разликовања откупљивача од произвођача, произвођачи који имају намеру да се баве откупом биће у обавези да се у Дирекцији региструју и као откупљивачи. Обавезан упис у регистар откупљивача је неопходан и за оне произвођаче који желе да се баве откупом, како би се, с једне стране олакшао рад тржишне инспекције, а са друге стране, онемогућио произвођач да нпр. негира да је искористио своје право да се бави откупом и да самим тим не води прописану евиденцију о откупљеним предметима.

Такође, доношењем новог Закона о предметима од драгоцених метала извршава се обавеза утврђена тачком 48.1.1 Акционог плана за спровођење препорука из Процене ризика за прање новца и Процене ризика за финансирање тероризма, који је саставни део закључка Владе РС („Службени гласник РС”, број 55 од 16. јула 2018. године - у даљем тексту: АП), која се односи на неопходност прецизирања и разграничења надлежности у вези са контролом производње, промета, откупа и вођења евиденције предмета од драгоцених метала.

Наиме, питање откупа, као и прецизирање надлежности за вршење контроле откупа предмета од драгоцених метала, које је идентификовано наведеним АП, важећим законом је уређено тако да откуп могу да врше само произвођачи предмета од драгоцених метала који су испунили прописане услове и којима је Дирекција издала решење о знаку произвођача предмета од драгоцених метала. Међутим, у пракси се показало да откуп предмета од драгоцених метала, поред златарских радњи, врше и

субјекти попут мењачница, фризерских салона и сл. који су такође испунили прописане услове и добили од Дирекције решење о знаку произвођача.

Имајући у виду наведено, у циљу превазилажења идентификованих проблема у овој области, Нацртом закона су дорађене одредбе које се односе на откуп употребљаваних предмета од драгоцених метала и предвиђено је да откуп употребљаваних предмета може да врши само привредни субјект који је регистрован у АПР и који је регистрован у Дирекцији, као откупљивач, што укључује и произвођаче, који такође морају бити регистровани као откупљивачи. С тим у вези, новина су одредбе у складу са којима су откупљивачи дужни да приликом откупа предмета или њихових делова издају исправу-откупни лист о откупу предмета од драгоцених метала, који садржи између осталог податке о лицу које је продало предмет од драгоцених метала, врсти предмета од драгоцених метала и самог драгоценог метала, степену финоће, као и о маси и вредности откупљеног предмета.

Откупљивачи су такође у обавези да откуп врше на откупном месту које мора бити обележено таблом (налепницом) са подацима из регистра откупљивача. На овај начин се, транспарентно, на сваком откупном месту, и инспекцији и лицу које жели да прода употребљавани предмет даје до знања да је откуп у том објекту легалан.

У области надзора, Нацртом закона се врши јасно дефинисање и разграничење належности инспекција, чиме се доприноси већој сигурности свих учесника на тржишту и заштити јавног интереса. Наиме, новина која се уводи Нацртом закона огледа се у измештању надлежности за вршење надзора над привредним субјектима који обављају откуп предмета од драгоцених метала (откупљивачи предмета), који више неће вршити Дирекција, већ тржишни инспектори, уз задржавање надлежности тржишне инспекције за вршење надзора над прометом предмета. Вршење надзора над предметима од драгоцених метала који обухвата и надзор над одржавањем прописаних услова код произвођача предмета, као и по важећем закону, остаје у надлежности Дирекције. Тржишна инспекција ће надзор обављати у складу са Нацртом закона и прописима којима се уређује евиденција промета у трговини и тржишни надзор, док ће Дирекција обављати надзор у складу са прописима којима се уређује тржишни и инспекцијски надзор.

Нацртом закона унапређена је терминологија у овој области. Нацрт закона, будући да је реч о техничком пропису, у свом називу више не садржи реч „контрола” предмета од драгоцених метала. У Нацрту закона су неки појмови прецизније дефинисани (предмет од драгоценог метала); неки појмови из важећег закона (полупроизвод, полуга, одливци, грануле) додатно су усклађени са наименовањем робе из Царинске тарифе. Нацртом закона се по први пут дефинише појам откупљивача предмета од драгоцених метала.

Даље, инвестиционо злато, у смислу прописа којим је уређен ПДВ, као специфична врста новца, на јасан начин се искључује из обухвата закона. На предлог чланова Радне групе за израду Нацрта закона из реда Савеза удружења златара Србије, Нацртом закона се за предмете од злата уводи и V степен финоће (375/1000), јер је овај степен финоће укључен у већини земаља чланица Конвенције о контроли и жигосању предмета од драгоцених метала (Напомена: Конвенција о контроли и жигосању предмета од драгоцених метала (*Convention on the control and marking of articles of precious metals*) је мултилатерални међународни уговор. У Конвенцији Република Србија тренутно има статус посматрача, а процес приступања Републике Србије Конвенцији је у завршној фази).

Тakoђе, будући да у периоду од 2011. године, када је донет важећи закон, до данас, није било интересовања ни захтева за овлашћивање тела која би, поред Дирекције, обављала послове испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала, као и испитивања драгоцених метала и њихових легура, Нацрт закона више не садржи одредбе

о овлашћивању тела. Такође, укинута је орочавање знака произвођача који у складу са важећим законом важи 10 година. Новину у Нацрту закона представља и одредба о ванредном испитивању финоће предмета, чиме се сваком заинтересованом лицу у случају сумње у степен финоће предмета, омогућава да тај предмет испита у Дирекцији, као и одредба која се односе на клаузулу о узајамном признавању, коју садрже сви нехармонизовани технички прописи у Републици Србији.

Имајући у виду одредбе Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15, 44/18-др.закон и 95/18), Нацрт закона предвиђа да су услови које мора да испуњава инспектор, као и поседовање службене легитимације инспектора прописани законом којим се уређује инспекцијски надзор, чиме је извршено додатно усклађивање са Законом о инспекцијском надзору. Такође, Нацртом закона се врши даље усклађивање са одредбама Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16 и 98/18-аутентично тумачење).

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Нацрта закона дефинисан је предмет уређења.

Чланом 2. Нацрта закона дефинисани су изузеци од примене закона. Прописано је да се овај закон не примењује на предмете од драгоцених метала који су намењени извозу; на предмете који су превучени емајлом, драгим каменом, бисером или другим неметалним материјалом; који се производе или привремено увозе као узорци за изложбе и сајмове и нису намењени за стављање на тржиште; предмете који су старије производње и који имају научну, историјску или културну вредност, као и на перца за налив-пера, као и на предмете или делове предмета који се употребљавају за медицинске, стоматолошке, ветеринарске, научне и индустријске сврхе. Осим наведеног, одредбе закона се не примењују ни на предмете од других метала који су превучени драгоценим металом. Такође, имајући у виду да је на тржишту Републике Србије све присутнија појава инвестиционог злата, које је по својој природи специфична врста новца, Нацртом закона је јасно искључена примена овог закона на инвестиционо злато дефинисано у смислу закона којим се уређује порез на додатну вредност, и додатно, искључена је примена овог закона и на инвестиционо сребро, платину и паладијум.

Чланом 3. Нацрта закона дефинише се значење кључних појмова који се користе за потребе овог закона. Нацртом закона су неки појмови (предмет од драгоценог метала) прецизније дефинисани. Код неких појмова је извршено усклађивање са важећом регулативом (нпр. појам „полупроизвод”) је усклађен са номенклатуром из Царинске тарифе; појам „привредни субјект” усклађен је са Законом о привредним друштвима. Такође, Нацртом закона се по први пут дефинише појам откупљивача предмета од драгоцених метала.

Чланом 4. Нацрта закона прописано је да се предмет од драгоцених метала може ставити на тржиште ако је усаглашен са прописаним захтевима, ако је његова усаглашеност оцењена према прописаном поступку, ако је означен и жигосан у складу са овим законом, односно ако га прати прописана документација.

Чланом 5. Нацрта закона дефинисани су послови које у области предмета од драгоцених метала обавља Дирекција за мере и драгоцене метале (у даљем тексту: Дирекција), и то: одређује решењем знак произвођача, увозника, или заступника; води евиденцију знакова произвођача, увозника, или заступника, као и регистар откупљивача; врши испитивање и жигосање предмета од драгоцених метала; врши испитивање драгоцених метала и њихових легура; врши надзор у области предмета од драгоцених метала; сарађује са надлежним инспекцијским органима и пружа стручну помоћ из

области предмета од драгоцених метала; припрема стручне основе за израду нацрта прописа из области предмета од драгоцених метала; одлучује у управним поступцима из области предмета од драгоцених метала; представља Републику Србију у међународним и регионалним организацијама и успоставља сарадњу у области предмета од драгоцених метала, и обавља и друге послове из области предмета од драгоцених метала, у складу са законом. Дирекција издаје гласило у коме се објављују решења која Дирекција доноси у складу са овим законом.

Чланом 6. Нацрта закона прописано је да предмети од драгоцених метала (у даљем тексту: предмети) морају испуњавати техничке захтеве у погледу једног од прописаних степена финоће. За предмете од платине прописана су три степена финоће, и то: I степен финоће 950 хиљадитих делова (950/1000); II степен финоће 900 хиљадитих делова (900/1000) и III степен финоће 850 хиљадитих делова (850/1000). За предмете од злата прописано је пет степена финоће, и то: I степен финоће 950 хиљадитих делова (950/1000); II степен финоће 840 хиљадитих делова (840/1000); III степен финоће 750 хиљадитих делова (750/1000), IV степен финоће 585 хиљадитих делова (585/1000) и V степен финоће 375 хиљадитих делова (375/1000). На предлог чланова Радне групе за израду Нацрта закона из реда Савеза удружења златара Србије, у обухват закона унети су и предмети од злата V степена финоће (375/1000), јер је овај степен финоће укључен у већини земаља чланица Конвенције о контроли и жигосању предмета од драгоцених метала. За предмете од паладијума прописана су два степена финоће: I степен финоће 950 хиљадитих делова (950/1000) и II степен финоће 500 хиљадитих делова (500/1000), а за предмете од сребра прописана су три степена финоће, како следи: I степен финоће 950 хиљадитих делова (950/1000); II степен финоће 925 хиљадитих делова (925/1000) и III степен финоће 800 хиљадитих делова (800/1000). Поред прописаних степена финоће предмети могу имати и финоћу 999 хиљадитих делова (999/1000). За предмете од злата (златници, спомен-плакете и сл) прописано је да изузетно од прописаних степена финоће, могу имати финоћу 900 хиљадитих делова (900/1000) и 986 хиљадитих делова (986/1000). Они предмети који су израђени од легуре драгоценог метала чија је финоћа нижа од најмањег прописаног степена финоће, не сматрају се предметима од драгоценог метала у смислу овог закона. Поред захтева за степен финоће, предмети морају испуњавати и захтеве који се односе на степен финоће средстава за лемљење, превлаку од другог драгоценог метала, делове од недрагоцених метала, уколико их предмет садржи, као и друге захтеве у погледу њихове израде. Министар надлежан за предмете од драгоцених метала (у даљем тексту: министар) ближе прописује те захтеве.

Чланом 7. Нацрта закона прописано је да предмети који имају финоћу већу од финоће прописане за одређени степен, а мању од наредног вишег степена, сматрају се предметима који имају финоћу тог нижег степена, без негативних одступања.

Чланом 8. Нацрта закона прописано је да предмети чији су саставни делови израђени од легура различитих драгоцених метала међу којима нису уочљиве границе или разлике, имати ознаку финоће драгоценог метала који је саставни део легуре и који је најмање драгоцен. Предмети чији су саставни делови израђени од легура истог драгоценог метала али различитих степена финоће међу којима нису уочљиве границе или разлике, имаће ознаку финоће саставног дела чији је степен финоће најнижи. На предметима чији су саставни делови израђени од легура различитих драгоцених метала међу којима је граница јасно уочљива, означавање финоће обавезно је на делу направљеном од легуре драгоценог метала који је најмање драгоцен, а остали саставни делови тог предмета не морају бити обележени, али ако се обележавају, обележавају се ознаком финоће коју има легура драгоценог метала од кога је тај део направљен. Такође, предмети који се састоје од делова драгоцених метала и од делова других материјала носиће ознаку финоће на делу израђеном од драгоценог метала, а делови од недрагоцених метала, који су саставни део предмета, морају бити означени ознаком МЕТАЛ, МЕТ или М, у зависности од његове величине.

Чланом 9. Нацрта закона прописано је да је произвођач предмета дужан да предмете које произведе, означи својим знаком произвођача и ознаком финоће. Поред знака произвођача и ознаке финоће произвођач предмета може предмете означити и знаком који је заштићен у складу са прописима којима се уређују жигови, о чему Дирекцији прилаже доказ. Ознака финоће мора по бројчаној вредности да одговара једном од степена финоће прописаних у члану 6. Осим знаком произвођача и ознаком финоће који су одређени у складу са овим законом, као и знаком који је заштићен у складу са прописима којима се уређују жигови, произвођач не може предмете означавати другим знацима или ознакама. Министар прописује садржину, облик и димензије знака произвођача, увозника, или заступника и ознаке финоће, начин на који се предмети означавају, опрему и изглед радних просторија које морају да поседују произвођачи предмета, као и садржину и образац захтева за добијање знака произвођача.

Чланом 10. Нацрта закона прописано је да се знак произвођача одређује решењем које на захтев произвођача доноси Дирекција, као и да тај знак мора бити евидентиран код Дирекције. Након добијања решења о одређивању знака произвођача, произвођач је дужан да Дирекцији достави матрицу знака произвођача, као и знак произвођача ради узимања отиска. Матрице знака произвођача и отисак жига тог знака чувају се у Дирекцији. Овим чланом прописана је и обавеза произвођача да обавести Дирекцију о свим променама у вези са пословањем или седиштем, односно о свим променама у његовим организационим јединицама, као и о обустави пословања у року од 30 дана од дана настанка промене или обуставе пословања. Против решења из става 1. овог члана може се изјавити жалба министру у року од 15 дана од дана достављања решења, уз коју се прилаже доказ о плаћеној републичкој административној такси. Решење министра је коначно и против њега се може покренути управни спор. На питања која овим законом нису посебно уређена, а односе се на доношење решења примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Чланом 11. Нацрта закона прописани су случајеви у којима Дирекција може решењем укинути решење о одређивању знака произвођача, и то: ако се утврди да произвођач предмета више не испуњава прописане услове; ако је произвођач односно одговорно лице код произвођача извршило кривично дело фалсификовања знакова за означавање предмета за које је правоснажно осуђен, као и ако произвођач предмета престане да обавља делатност која се односи на производњу, односно израду предмета од драгоцених метала. Против решења којим је Дирекција укинула решење о знаку произвођача може се изјавити жалба министру у року од 15 дана од дана достављања решења. Жалба на решење не одлаже његово извршење, а решење министра је коначно и против њега се може покренути управни спор. Уз жалбу се прилаже доказ о плаћеној републичкој административној такси. Знак произвођача за који је укинута решење о знаку произвођача не може се употребљавати. Произвођач коме је укинута решење о одређивању знака произвођача из разлога што је утврђено да више не испуњава прописане услове или из разлога што је произвођач односно одговорно лице код произвођача извршило кривично дело фалсификовања знакова за означавање предмета за које је правоснажно осуђен, не може поднети нови захтев за одређивање знака произвођача у року од шест месеци од дана пријема решења о укидању решења о знаку произвођача и дужан је да знак произвођача достави Дирекцији ради уништења у року од 15 дана од дана пријема решења о укидању решења о знаку произвођача. На питања која овим законом нису посебно уређена, а односе се на доношење решења о укидању решења о одређивању знака произвођача примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Члан 12. Нацрта закона прописује да Дирекција може издати решење о знаку произвођача и члановима удружења примењених уметника који израђују уметничке предмете, под условима и на начин под којима се то решење издаје произвођачима предмета. Уз захтев за издавање решења подноси се доказ о плаћеној републичкој административној такси, а одредбе овог закона које се односе на произвођаче предмета примењују се и на чланове удружења примењених уметника који израђују уметничке

предмете.

Чланом 13. Нацрта закона прописано је да је увозник или заступник, пре стављања предмета на тржиште, дужан да означи предмете страног произвођача својим знаком, односно знаком увозника или знаком заступника. Уколико предмети страног произвођача немају ознаку финоће или та ознака не одговара бројчаној вредности степена финоће у смислу члана 6. овог закона, увозник, или заступник је дужан да те предмете означи ознаком финоће у складу са овим законом. Такође, знак увозника или заступника не ставља се на предмет из увоза који прати сертификат или друга исправа којом се гарантује и потврђује степен финоће предмета.

Чланом 14. Нацрта закона прописано је да се одредбе чл. 9. до 12. овог закона које односе на обавезе прозвођача сходно примењују и на увозника или заступника.

Чланом 15. Нацрта закона прописана је обавеза произвођача да, пре стављања предмета на тржиште, предмет достави на испитивање и жигосање, ради утврђивања његове усаглашености са прописаним захтевима. Такође, увозник или заступник обезбеђује утврђивање усаглашености предмета са прописаним захтевима подношењем тог предмета на испитивање и жигосање. Увозник, односно заступник је дужан да уз захтев за жигосање предмета из увоза достави Дирекцији и царинску декларацију предмета која се односи на царински поступак пуштања робе у слободан промет. Привредни субјект ставља на тржиште само предмете од драгоцених метала који су усаглашени са прописаним захтевима. Под жигосањем, за предмете из увоза које прате одговарајући сертификати односно друге исправе којима се гарантује и потврђује степен финоће предмета, сматраће се издавање уверења о потврђивању степена финоће предмета. Такође, у случају сумње у степен финоће предмета, заинтересовано лице може тражити од Дирекције ванредно испитивање финоће предмета од драгоценог метала и издавање извештаја о извршеном испитивању. Трошкове ванредног прегледа степена финоће сноси подносилац захтева. Овим чланом прописано је и да министар ближе прописује врсте, облике, изглед и начин израде државних жигова.

Чланом 16. Нацрта закона је прописано да обавези испитивања и жигосања не подлежу предмети од платине, злата и паладијума масе до 1 g и предмети од сребра масе до 3 g, као и делови, односно некомплетни предмети.

Чланом 17. Нацрта закона прописано је да испитивање, односно жигосање предмета обавља Дирекција. Министар прописује начин испитивања и жигосања предмета, испитивања драгоцених метала и њихових легура, садржину и образац захтева за испитивање, односно жигосање предмета, образац извештаја о резултатима извршеног испитивања драгоцених метала и њихових легура, као и опрему за испитивање и жигосање предмета, списак предмета који се жигосу и место на које се државни жиг утискује.

Чланом 18. Нацрта закона прописано је да се при подношењу предмета на испитивање и жигосање, подноси писани захтев, који нарочито садржи врсту, број и масу предмета, легуру драгоценог метала од које је предмет израђен, као и њену финоћу. У случају када Дирекција испитивањем утврди да је предмет у сагласности са ознаком финоће, као и да испуњава и друге прописане захтеве извршиће жигосање тог предмета. У случају када Дирекција испитивањем утврди да предмет није у сагласности са ознаком финоће или да не испуњава друге прописане захтеве, донеће решење о одбијању захтева, и такав предмет ће учинити неподобним за стављање на тржиште. У случају када Дирекција не може са сигурношћу да утврди да ли предмет испуњава прописане захтеве, испитаће тај предмет на начин који може захтевати његово оштећење, односно уништење уз сагласност подносиоца захтева. Уколико подносилац захтева не да сагласност да се предмет испита на начин који може довести до оштећења, односно уништења тог предмета, Дирекција ће донети решење о одбијању захтева. Ако се приликом вршења надзора над предметима од драгоцених метала утврди да је подносилац захтева из става 6. овог члана, коме је Дирекција издала решење о знаку произвођача, односно решење о знаку увозника или заступника, ставио на тржиште предмете који не испуњавају захтеве прописане овим законом, Дирекција ће донети

решење о укидању тог решења. Против решења о одбијању захтева за испитивање и жигосање, као и против решења о укидању решења произвођач може изјавити жалбу министру у року од 15 дана од дана достављања решења. Решење министра је коначно и против њега се може покренути управни спор. Уз жалбу на решење Дирекције подноси се доказ о плаћеној републичкој административној такси. На питања која овим законом нису посебно уређена, а односе се на доношење решења о укидању решења о одређивању знака произвођача примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.

Члан 19. Нацрта закона прописује да се предмети од драгоцених метала испитују и жигосу у службеним просторијама Дирекције, као и да се изузетно, на захтев произвођача, увозника или заступника, предмети могу, испитивати и жигосати и у њиховим пословним просторијама ако су испуњени прописани услови за одговарајуће радне просторије и опрему за испитивање и жигосање. Испуњеност услова утврђује Дирекција, решењем, које доноси директор Дирекције на период од пет година. Против решења Дирекције може се изјавити жалба министру, у року од 15 дана од дана достављања решења, уз коју се прилаже доказ о плаћеној републичкој административној такси. Решење министра је коначно и против њега се може покренути управни спор. На питања која овим законом нису посебно уређена, а односе се на доношење решења из става 3. овог члана примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак. Уз захтев за утврђивање испуњености услова подноси се доказ о плаћеној републичкој административној такси. Министар прописује услове које морају испуњавати радне просторије и опрема за испитивање и жигосање предмета.

Члан 20. Нацрта закона прописано је да се после извршеног жигосања предмету не смеју додавати делови од драгоцених или других метала, као ни други материјали који се не могу распознати. Ако жигосани предмет од драгоценог метала буде измењен или прерађен тако да му се промени степен финоће, мора се поново поднети на испитивање и жигосање. Забрањено је преношење утиснутог жига на други предмет.

Члан 21. Нацрта закона прописује да се обавеза жигосања предмета на начин из члана 15. овог закона не односи на произвођача који за предмет од драгоценог метала има прописану документацију. Такав произвођач дужан је да од Дирекције, за предмет за који има прописану документацију прибави доказ о степену финоће и састава легуре драгоценог метала од које је израдио предмет, а усаглашеност предмета са прописаним захтевима потврђује означавањем предмета својим знаком произвођача и ознаком финоће. Произвођач је дужан да прописану документацију чува трајно и да води евиденцију о израђеним предметима од легуре за коју има доказ о степену финоће и састава. Усаглашеност предмета из става 1. овог члана може се утврђивати и испитивањем и жигосањем тог предмета. Министар прописује начин утврђивања усаглашености предмета са прописаним захтевима на основу прописане документације, као и садржину те документације.

Члан 22. Нацрта закона садржи нове одредбе које се односе на откуп и откупљиваче и прописује да откуп употребљаваних предмета или њихових делова од драгоцених метала може да врши само откупљивач, на регистрованом откупном месту, које мора бити обележено таблом (налепницом), са подацима из регистра откупљивача. Откупљивач је дужан да приликом откупа предмета или њихових делова издаје исправу-откупни лист о откупу предмета од драгоцених метала са прописаним садржајем. Копије свих издатих исправа-откупних листова морају се чувати на откупном месту у складу са прописима о рачуноводству, а евиденцију о извршеном промету откупљивач је дужан да води на откупном месту у складу са прописима којима се уређује евиденција промета у трговини.

Члан 23. Нацрта закона прописује да Дирекција води евиденцију знакова произвођача, увозника и заступника, чија је садржина прописана овим чланом. Новина је да Дирекција води регистар откупљивача, чија је садржина такође прописана овим чланом. Упис у регистар откупљивача врши се на захтев лица које тражи упис у тај регистар и подносилац захтева може да започне обављање откупа тек даном уписа у регистар. Решење о упису у Регистар откупљивача доноси Дирекција. Против решења о

упису у регистар може се изјавити жалба министру у року од 15 дана од дана достављања решења, уз коју се прилаже доказ о плаћеној републичкој административној такси. Решење министра је коначно и против њега се може покренути управни спор, а на питања која овим законом нису посебно уређена, а односе се на доношење решења о упису у регистар примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак. Откупљивач је у обавези да обавести Дирекцију о свим променама података из регистра откупљивача у року од седам дана од дана настанка промене или обуставе пословања и брише се из регистра откупљивача на лични захтев. Регистар откупљивача је јаван и Дирекција га објављује на својој интернет страници.

Чланом 24. Нацрта закона прописано је да у Републици Србији важе инострани жигови ако су издати у складу са потврђеним међународним споразумима чији је потписник Република Србија. Министар може признати важење иностраних жигова на предметима, ако су издати под условима који обезбеђују испуњеност захтева који су у Републици Србији прописани за те предмете. Министар ближе прописује начин признавања иностраних жигова из става 2. овог члана.

Чланом 25. Нацрта закона прописано је да у Републици Србији важе државни жигови који су издати у другој држави чланици Европске уније, држави потписници ЕФТА Споразума или Турској под условима да се примењује систем испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала који је идентичан или сличан систему испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала у Републици Србији. Изузетно од става 1. овог члана може се ограничити стављање на тржиште или повући са тржишта предмети од драгоцених метала, уколико се после спроведеног поступка из Уредбе ЕЗ бр. 764/2008, утврди да предмети од драгоцених метала не може да испуни захтеве идентичне захтевима који су прописани овим законом. Примена сличног или идентичног система из става 1. овог члана подразумева да испитивање и жигосање предмета од драгоцених метала спроводи независно тело или институција којима је држава из које се предмети од драгоцених метала увозе одредила да спроводе жигосање.

Чланом 26. Нацрта закона прописано је да се за спровођење испитивања и жигосања предмета, вршење хемијских анализа драгоцених метала, легура и предмета, испитивања опреме која служи за испитивање предмета од драгоцених метала, утврђивања испуњености услова за доношење решења о знаку произвођача, увозника, односно заступника, утврђивања испуњености услова за доношење решења о испитивању и жигосању предмета у пословним просторијама произвођача или увозника, као и за извршавање других послова у вези са испитивањем и жигосањем предмета, које спроводи Дирекција у складу са овим законом плаћају таксе. Висина тих такси иста је за страна и домаћа лица и оне се уплаћују на одговарајући рачун за уплату јавних прихода буџета Републике Србије.

Чланом 27. Нацрта закона прописано је да се у пословном простору произвођача, увозника, заступника или другог привредног субјекта налазе предмети који су припремљени ради стављања на тржиште, као и да се у том простору могу наћи и предмети за које је Дирекцији поднет захтев за испитивање и жигосање. Предмети намењени за продају налазе се у продајном простору произвођача, увозника односно заступника или другог привредног субјекта и морају бити означени натписом као предмети од одређеног драгоценог метала. Производи израђени од других метала који се у продајном простору држе заједно са предметима морају бити посебно означени натписом као производи који нису од драгоценог метала.

Члан 28. Нацрта закона прописује да се у продајном простору, на видном месту, морају држати слике државних жигова и лупа помоћу које се ознаке и жигови, прописани овим законом, могу јасно видети и разликовати и која се мора ставити на располагање заинтересованим лицима, као и обавештење о томе да обавези жигосања не подлежу предмети од платине, злата и паладијума масе до 1 g и предмети од сребра масе до 3 g. Произвођачи, увозници или заступници дужни су да у својим продајним просторима на видном месту држе и решење о знаку произвођача, увозника или

заступника. Новина предвиђена Нацртом закона огледа се у обавези откупљивача да у свим својим откупним местима на видном месту држе решење о упису у регистар откупљивача који издаје Дирекција.

Члан 29. Нацрта закона прописује да надзор над применом закона и других прописа у области предмета врши Министарство. У циљу испуњења обавезе утврђене АП, у овом члану је извршено јасно разграничење надлежности инспекција, односно надзора који врше тржишни инспектори и надзора који врши Дирекција. С тим у вези предвиђено је да надлежност над прометом и откупом предмета врше тржишни инспектори у складу са овим законом, као и прописима којима се уређује евиденција промета у трговини и тржишни надзор, а да Дирекција врши надзор над предметима од драгоцених метала који обухвата надзор над: предметима који су стављени на тржиште и припремљени ради стављања на тржиште, у смислу испуњавања прописаних захтева; одржавањем прописаних услова код произвођача предмета којима је издато решење о знаку произвођача, увозника или заступника, као и надзор над одржавањем прописаних услова у пословним просторијама произвођача, увозника или заступника предмета у складу са чланом 19. овог закона. Дирекција врши надзор у складу са прописима којима се уређује тржишни и инспекцијски надзор.

Чланом 30. Нацрта закона прописано је да Дирекција врши надзор преко инспектора, односно лица овлашћених за вршење надзора над предметима од драгоцених метала. У делу који се односи на услове које мора да испуњава лице да би било инспектор, као и у погледу поседовања службене легитимације инспектора извршено је додатно усклађивање са Законом о инспекцијском надзору. С тим у вези, предвиђено је да инспектор може бити лице које испуњава услове прописане законом којим се уређује инспекцијски надзор, као и да мора имати службену легитимацију у складу са тим законом. Овим чланом дефинисани су и случајеви у којима службена легитимација престаје да важи.

Члан 31. Нацрта закона предвиђа да у вршењу надзора над предметима који су стављени на тржиште, инспектор односно лице овлашћено за вршење надзора над предметима има право и дужност да: улази у просторије у којима се предмети производе и означавају, ради провере испуњености прописаних услова у погледу опреме и радних просторија; улази у све просторије које чине пословни и продајни простор произвођача, увозника, заступника и привредног субјекта, у којима се предмети стављају на тржиште или држе припремљени ради стављања на тржиште, ради проверавања усаглашености предмета са прописаним захтевима, као и испуњености захтева из чл. 27. и 28. ст. 1. и 2. овог закона; да улази у просторије произвођача, увозника односно заступника у којима се врши испитивање и жигосање предмета у складу са чланом 19. став 2. овог закона, ради провере испуњености прописаних услова; да изврши увид, односно наложи да му се у одређеном року стави на увид документација од значаја за надзор, коју није могао да прибави по службеној дужности и узима писмене и усмене изјаве у вези са подацима који су му потребни за састављање записника о извршеном надзору и сачињава записник.

Овим чланом прописује се и поступање самог инспектора, доношење три врсте решења у управном поступку, као и могућност вођења другостепеног управног поступка.

Чланом 32. Нацрта закона прописано је да се одредбе члана 31. овог закона сходно примењују на произвођаче из члана 21. овог закона. У вршењу надзора, инспектор односно лице овлашћено за вршење надзора над предметима има право и дужност да проверава да ли је произвођач из члана 21. овог закона обезбедио доказе из члана 21. став 1. овог закона.

У случају да произвођач из члана 21. овог закона учини више од два прекршаја у смислу неиспуњавања захтева из члана 21. овог закона, односно одредаба члана 15. овог закона, Дирекција доноси решење којим налаже произвођачу да потврђивање усаглашености предмета са прописаним захтевима може извршити искључиво

испитивањем и жигосањем код Дирекције. Против решења може се изјавити жалба министру у року од 15 дана од дана достављања решења.

Чланом 33. Нацрта закона прописано је да уколико инспектор, односно лице овлашћено за вршење надзора над предметима у току вршења надзора над предметом који је стављен на тржиште не може са сигурношћу утврдити да ли тај предмет испуњава прописане захтеве налаже произвођачу, увознику, заступнику или другом привредном субјекту да предмет достави Дирекцији ради испитивања. Трошкове испитивања предмета сноси Дирекција ако се утврди да предмет испуњава прописане захтеве. Овим чланом прописано је и да министар прописује начин поступања са предметима у оквиру надзора над предметима и методе испитивања које се користе код надзора над тим предметима.

Чланом 34. Нацрта закона прописане су казнене одредбе.

Чланом 35. Нацрта закона прописан је рок за доношење подзаконских аката за спровођење овог закона, као и да ће се до доношења тих аката примењивати прописи донети на основу Закона о контроли предмета од драгоцених метала („Службени гласник РС”, бр. 36/11 и 15/16), уколико нису у супротности са овим законом.

Чланом 36. Нацрта закона прописано је да предмети који су испитани и жигосани до дана ступања на снагу овог закона не подлежу поновном испитивању и жигосању. Предмети од злата V степена финоће 375 хиљадитих делова (375/1000) стављају се на тржиште у складу са овим законом после 180 дана од дана ступања на снагу подзаконског акта којим се уређују државни жигови за предмете од драгоцених метала. Решења о знаку произвођача, увозника и заступника издата до дана ступања на снагу овог закона важе до истека рока важења решења.

Чланом 37. Нацрта закона прописано је да привредни субјекти који на дан ступања на снагу овог закона имају знак произвођача могу да наставе да врше откуп употребљаваних предмета и њихових делова, уколико у року од 180 дана од дана ступања на снагу овог закона поднесу захтев за упис у регистар откупљивача.

Чланом 38. Нацрта закона прописано је да даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о контроли предмета од драгоцених метала („Службени гласник РС”, бр. 36/11 и 15/16), Правилник о начину вршења контроле и степену финоће златних полуфабриката за зубно-протетске предмете („Службени лист СРЈ”, број 8/95), Правилник о условима и начину давања овлашћења привредним субјектима и другим правним лицима за обављање послова испитивања и жигосања предмета од драгоцених метала, као и испитивања драгоцених метала и њихових легура („Службени гласник РС”, број 116/13), као и Правилник о обрасцу и садржини службене легитимације лица овлашћеног за вршење надзора над предметима од драгоцених метала („Службени гласник РС”, број 35/13).

Чланом 39. Нацрта закона прописано је ступање на снагу овог закона, као и одложена примена члана 25. који се примењује даном приступања Републике Србије Европској унији.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

За спровођење овог закона у току 2019. године нису потребна додатна средства из буџета Републике Србије, јер су иста већ одређена Законом о буџету Републике Србије за 2019. годину („Службени гласник РС”, број 95/18), на Разделу 21, Глава 21.1. Дирекција за мере и драгоцене метале, Програм 1503, Функција 130, Програмска активност 0005 Развој система контроле предмета од драгоцених метала, у износу од 20.523.000 динара.